

Molt més que unes normes

JOSEP LLUÍS DOMÉNECH
Acadèmia Valenciana de la Llengua

EL 21 DE DESEMBRE DEL 1932 se signaven a Castelló de la Plana unes bases ortogràfiques fruit d'un acord de diferents persones i entitats. Tot i que qualsevol moment és oportú per tal de commemorar i celebrar un esdeveniment de tal magnitud, sembla que els setanta-cinc anys es presta molt a això.

Ni els signants ni la societat en general van pensar en eixe moment la gran importància del que s'estava fent. De fet, amb el pas del temps ha augmentat el reconeixement públic des de tots els punts de vista, tant des del vessant de la lingüística, com des de la faceta social. Disposar d'un corpus ortogràfic clar, ben estructurat i, sobretot, amb una acceptació molt generalitzada, ajuda o, millor dit, resulta imprescindible per a definir un model de llengua culta, d'una banda, i, d'altra, afavoreix l'acceptació, l'ús i la identificació com a poble diferenciat. A tot això va col·laborar el document que arreplegà l'acord.

La veritat és que concorregueren diverses circumstàncies perquè el desig es fera realitat. La societat catalana, amb una gran decisió, havia acceptat prou bé unes normes ortogràfiques que havia impulsat l'Institut d'Estudis Catalans en 1913. Era una època d'il·lusió i desig de progrés. Ens trobàvem en el segon any de la II República Espanyola,

i en tots els camps es respiraven desitjos de modernitat i de reformes. La ciutat de Castelló de la Plana s'obria al món i a les novetats. Una institució, la Societat Castellonenca de Cultura, feia anys que havia adoptat les regles ortogràfiques predominants a Catalunya. Aquest impuls feia que no fóra casualitat que Castelló es convertira en el centre d'atracció per a la qüestió. El castellonenc Lluís Revest fou el principal redactor de les bases ortogràfiques que, en un temps rècord per a l'època, sense telèfons mòbils, ni ordinadors, ni Internet, foren conegudes i molt prompte acceptades. S'acabava així amb segles d'anarquia ortogràfica. Els escriptors tenien una referència comuna a l'hora de posar-se a escriure. A partir d'eixe moment, la producció escrita augmenta i es fa llegible amb una certa uniformitat. Recordem que alguns signants foren Almela i Vives, Enric Duran i Tortajada, el pare Lluís Fullana, Nicolau Primitiu Gómez Serrano, Igual Úbeda, Eduard Martínez Ferrando, Mateu i Llopis, Navarro i Borrás, Pascual Tirado, Adolf Pizcueta, Lluís Revest, Carles Salvador, Sanchis Guarnier, Sanchis Sivera, Soler i Godes, Joaquim Reig i Ignasi Villalonga. Si important va ser el fet de signar, cosa que suposava una acceptació de l'acord general, no menys extraordinària fou la difusió que en temps de República es dugué a terme. El trencament produït per la desgràcia de la Guerra Civil suposà una disminució en la producció escrita de greus conseqüències, com també va significar un detriment de la vida cultural i social.

Tot i això, després de la confrontació bèl·lica, cal ressenyar el treball fet per l'editorial Torre, de Xavier Casp i Miquel Adlert, que en 1943 comença la seua tasca editorial tenint com a punt de referència obligada les Normes ortogràfiques aprovades a Castelló en 1932. A poc a poc, i en augment progressiu, no sense dificultats, les editorials s'en-carregaren de facilitar als lectors valencians obres de lectu-

ra seguidores de la normativa comuna. Les conseqüències de l'acord ortogràfic s'han notat cada vegada més, fins a arribar a la situació actual, amb la gran empenta que ha suposat l'entrada del valencià com a llengua vehicular en diverses esferes, especialment a l'ensenyament. Ara i ací, el millor homenatge que podem fer és escriure i llegir en valencià, i això no sols quan celebrem el 75 aniversari d'aquesta peça patrimonial de la societat valenciana. Sempre i a tot arreu.

El Punt, 16-22 de desembre de 2007, p. 6.